

نقش برابری خواهی و مهمان‌نوازی بر تداوم سکونت در خانه‌های گمیشان*

حنانه ملک محمدی بیدهندی^۱، حسین سلطان‌زاده^۲ (نویسنده مسئول)، مریم ارمغان^۳

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی معماری، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
^۲ دانشیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
^۳ استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۶/۲۵

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۱/۳۱

چکیده

موضوع این پژوهش بررسی اثر برابری خواهی و مهمان‌نوازی بر چگونگی تداوم سکونت و ساختار خانه‌های گمیشان است و در این راستا برای درک بهتر از نحوه شکل‌گیری فضا در خانه‌های ترکمنی، ابتدا می‌بایست به مطالعات ساختار اجتماعی این اقوام پرداخت و سپس این دو عنصر فرهنگی را که نقش بارزی در تداوم سکونت از آلاچیق یا «اوی» تا خانه‌های چوبی دو طبقه یا «تام» داشتند، مورد بازشناسی قرار داد. این پژوهش از این نظر اهمیت دارد که می‌توان چگونگی تقسیم فضاها و فعالیت‌ها را در خانه‌های ترکمنی گمیشان تبیین نمود، موضوعی که پیش‌تر به آن پرداخته نشده است. هدف از انجام پژوهش بررسی نقش دو مولفه فرهنگی بارزتر یعنی برابری خواهی و مهمان‌نوازی بر شکل‌گیری فضاها در خانه‌های گمیشان است. پرسش اصلی در این پژوهش این است که برابری خواهی و مهمان‌نوازی چه نقشی در معماری خانه‌های گمیشان داشته است؟ مبانی نظری تحقیق متکی بر تاثیر فرهنگ در شکل‌گیری خانه‌های اقوام گوناگون در گذشته بوده است. در این پژوهش از روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و همچنین روش تحقیق تطبیقی استفاده شده است به این صورت که نخست بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و مشاهدات میدانی، اصول اجتماعی و فرهنگی در اقوام ترکمن بررسی شده و به جمع‌آوری داده‌ها در این زمینه پرداخته شده و دو مولفه اصلی تاثیرگذار در زندگی اجتماعی این اقوام شناسایی گردیده که شامل برابری چوبی و مهمان‌نوازی است، سپس به بررسی تاثیر این دو مولفه بر معماری ترکمنی پرداخته شده است. در این نوشتار برابری خواهی و مهمان‌نوازی متغیر مستقل و چگونگی ساختار خانه‌های گمیشان متغیر وابسته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که ساختار و تقسیمات فضایی در خانه‌های گمیشان به صورت کاملاً برابر است و این امر تحت تاثیر مستقیم از برابری چوبی است که ریشه در افکار و باورهای آنها دارد. همچنین اساس شکل‌گیری و ایجاد این خانه‌ها برای اسکان مهمان در نظر گرفته شده، که این امر نیز تحت تاثیر مستقیم مهمان‌نوازی ایشان بوده است.

واژگان کلیدی: برابری خواهی، مهمان‌نوازی، خانه‌های گمیشان، تام، اوی.

The role of Egalitarianism and Hospitality on continuity of residence in Gomishan's

Hannaneh Malek Mohammadi Bidhendi

PhD Student of Architecture, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

Hossein Soltanzadeh *(Corresponding Author)

Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

* *Hos.soltanzadeh@iauctb.ac.ir*

Maryam Armaghan

Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

Abstract:

The present study aimed to determine the role of egalitarianism and hospitality on continuity of residence and structure in Gomishan houses. To achieve a better perception of the formation of space in Turkmen houses, social structure of this tribe should be evaluated and then, these two cultural elements, which have a profound effect on the continuity of residence in different houses from "Oy" (traditional cottage) to "Tom" (duplex wooden house), ought to be elucidated. The current research is important in terms of the fact that it defines how spaces and activities are divided in Turkmen houses in Gomishan, which had not been studied before. The present study was formulated in order to examine the role of two prominent cultural attributes, i.e. egalitarianism and hospitality, on the architecture of Gomishan houses. Theoretical principles of this research are based upon the effect of the influence of culture on the formation of houses among different tribes in the past. This study adopted a descriptive-analytical approach along with a comparative method. For this aim, social and cultural principles of Turkmen people were recognized according to library evaluation and field observations and data collection was carried out accordingly. Consequently, two main attributes of social life in this tribe, i.e. egalitarianism and hospitality, were taken into account and their effects on Turkmen architecture were evaluated. In this study, egalitarianism and hospitality were considered as independent variables and the structure of Gomisan houses was regarded as dependent variable. The results acquired from the current research revealed that the structure and space divisions in Gomishan houses are completely equal and they are directly influenced by Egalitarianism, which is rooted in their thoughts and beliefs. Furthermore, the basis of the formation of these houses was for serving guests, which is directly influenced by their hospitality.

Keywords: Egalitarian, Egalitarianism, Hospitality, Gomishan's Homes, Tom..